

MOT TOLERANT FINLAND

Konsultativ tjänsteman/generalsekreterare
Risto Laakkonen

Vid HIROSHIMA-kväll i Helsingfors den 6.8.1996

1. Människans inre värld och beteende borde präglas av en klar uppfattning och övertygelse om människans rätt och orätt. Till denna värld finns ingen genväg men det är fråga om en värld som kan nås. Vi möter kring oss medmänniskor som har nått denna värld. Detta präglar deras attidtyd till livets mångfald och helhet.

Vi ser och hör omkring oss i när och fjärran människor, vars liv och verksamhet domineras av likgiltighet när det gäller andra människors liv och total oförmåga till medkänslor och empati. Detta leder till handlingar och verksamheter som krossar livet på vår planet i vår nära omgivning och indirekt lågt borta.

Ifall vi har nått i våra liv ansvarets område och förmågan till att känna samhörighet, bör det leda till aktiv handling och deltagande. Humanismen som livsåskådning räcker ännu inte till, om detta inte leder till aktiv handling och tillämpning av rättvisan från vår egen värld utåt. All väsentlig utveckling måste ha sin början inom oss själva och därifrån stimulera och påverka vår omgivning. Det finns ingen automatisk genväg till socialt ansvar. Förmågan att känna empati och ha utrymme för medkänslor när det gäller orättvisor och förkränkningar av mänskliga rättigheter geografiskt mätt långt borta är ett resultat av utbildning, uppfostran och träning.

2. Rasism, antisemitism och otoleranta attityder kan motarbetas med information, uppfostran i hemmet, i skolan, i utbildning, i arbetslivet och i livet. Det är speciellt viktigt att beslutsfattare och personer i ledande ställning inte är likgiltiga när det gäller etniska frågor.

Vi lever i en värld av ömsesidighet. I Finland bor ett mycket lågt antal invandrare, men för en del är även dessa några tio tusen invandrare för mycket. Ändå har Finland i olika utvecklingsfaser lyckligtvis upplevt invandring från andra kulturer, som har lämnat i vårt näringsliv, vår kultur och infrastruktur bestående och synliga fotspår. På medaljens baksida finns 1,2 miljoner utlandsfinländare. Detta betyder att varje finländare har en anhörig, släkting, vän eller bekant utomlands. Redan denna utgångspunkt borde kunna öppna vägar för ömsesidighet och växelverkan för många i vårt land.

Finland befinner sig på en lång färd mot ett mångkulturellt Finland. Det gäller både för Finland och andra länder att besegra det förflutna. På denna färd behövs insatser från myndigheter, folkrörelser och aktiva enskilda medborgare.

3. En människa som har nått livets ansvarssektor, känner ett universalt ansvar för mänsklighet, mänskliga rättigheter, ekologi och fred. Dessa utgör en helhet, som delaktighet, medkänslor och solidaritetskänsla håller ihop. Det är ganska otänkbart att finna en människa som verkar aktivt och ärligt för fred, men är samtidigt rasist eller en person som accepterar att miljoner och åter miljoner människor saknar alla möjligheter till social trygghet och sivilisation i en utvecklingsfas vi kallar för kunskapssamhälle.

Toleranta attityders frammarsch inom en individ är en mångnyanserad process – ju snabbare och mera hållbar desto bättre vi känner vår omvärld och desto längre utvecklade våra personliga ansvarskänslor är.

Hiroshima är inte ett avlägset minne eller en berättelse om katastrofens möjlighet. Hiroshima förpliktar oss till att komma ihåg. Hiroshima förpliktar oss till att verka för fred och tolerans. Vi bör även motverka historielösheten bland kommande generationer.

Jag vill avsluta mitt tal med glimtar ur dikten "Ska nya röster sjunga" av **Mikael Wiehe**, en stor svensk människorättskämpe, poet, tonsättare och trubadur. Texten berättar för oss hur viktigt det är att överföra budskapet till kommande generationer för arbetet för rättvisa och fred tar aldrig slut.

**Ska nya röster sjunga
Sångerna om frihet
om rättvisa och fred
Sångerna om folket
som aldrig kan slås ner
Sångerna om kärlek
som aldrig kan förstummas
ska nya röster sjunga.**

**Så stannar inte tiden
Den börjar bara om
För sångerna om livet
som aldrig kan förstummas
ska nya röster sjunga.**